

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XXI. De Testibus Cogendis cel non.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

um probatoriorum, & reprobatoriorum potissimum consistit in eo, quod delicta sive defectus, qui testibus obijciuntur, specificè exprimantur, & probentur, & juramentum præster opponens, quod non malitiosè procedat. *Præsentium 2. §. Testes h. r. in 6. ad omnem præsumptionem elidendam, quæ in altera præsertim reprobatione intervenire possit. Et quamvis ipse producent non*

possit testes à se productos reprobare, nisi inimicitia graves inter producentem & testes intervenissent, vel alia nova causa emerferit, potest tamen eorum testimonia reprobare, si videat pro suo partius adversario deponere eos, aut in diis suis non convenire; cum producenti has personas in testes, pro testibus quidem approbaverit, non tamen eorum dicta, quæ cum adhuc nescit,

T I T U L U S XXI. DE TESTIBUS COGENDIS VEL NON

§. I.

Quando, & in quibus causis, ac quomodo testes compelli possint ad ferendum testimonium.

Possunt ordinariè de utroque jure, si rogati, vel vocati testimonium ferre nolint, sine rationabili causa excusante, compelli à iudice, & cogi sub interminatione etiam censuræ, aut multæ pecuniariæ in causis pecuniariis, seu civilibus, ad testimonium perhibendum, ob publicam scilicet necessitatem, & utilitatem. Uti habetur in *L. si quando 19. §. Authen. sequente. Cod. de testibus §. c. Causam 1. c. Cum super 2. §. Caterum 6. h. r.* (ob præsumptionem mali doli, nisi aliâ præsumptione hæc ipsa elidatur) nisi specialiter ab hac coactione excepti essent, non quidem ob juramentum, quod fortassis de non testificando contra aliquem illicitè fecerant, sed ob alias causas, uti paulò post dicitur.

§. II.

An, & quando testes cogi possint ad ferendum testimonium in causis criminalibus?

Spectato jure Canonico nec Laicis coguntur ordinariè ad testimonium ferendum in causis criminalibus, quæ directe agitur ad vindictam publicam (quamvis multi teneant contrarium prout probari posse videtur ex *c. Dilectorum 10. h. r. junctâ Glossi. V. Super criminibus*, ob periculum scilicet gravium odiorum, & peccatorum ex tali testimonio timendorum, ac incurrendæ irregularitatis; quæ ratio multò magis prohibet quod de criminibus occultis, ut testimonium ferat, nemo cogi possit, de quo in iudiciis nulla publica suspicio est, nisi infamia præcessit, nisi crimen esset valde periculosum, & perniciosum etiam futurum; aut veritas aliter sciri non posset, cum præiudicio Reipublicæ, *c. Pervenit §. h. r.* aut malitiosè se subtrahat

testes, vel malitiosè impediatur *c. Super eo*; *Et. Cùm contra g. b. r.* aut si de crimine agatur per modum inquisitionis, ne indignus v. g. ad beneficium promoveatur *c. Super his 8. b. r.* aut si agatur per denunciationem charitativam, ad impediendum peccatum, vel ad tollendum animæ periculum; aut si testari quis debeat ad innocentiam illius, qui reus habetur, ostendendam; aut si agatur de crimine conspirationis subditorum contra Prælatum suum *c. Venerabilis n. h. r. Et.*

§ III.

De personis privilegiatis, quæ ad ferendum testimonium cogi non possunt.

Plures sunt ejusmodi privilegiatæ personæ, quæ ordinariè ad testimonium ferendum non coguntur. Senes scilicet, qui majores sunt 70. annis; Valetudinarii, qui morbo decinentur, ne in Ju-

dici locum venire possint (quamvis *Glossa in c. Si quis 8. de testibus V. Valentiniariis*, putet, mittendum ad hos Notarium, qui scripto eorum testimonium excipiat, consulatur, & servetur hac in re consuetudo) milites qui in expeditione bellica sunt; Sacerdotes, & universim Clerici omnes qui à seculari Iudice cogi non possunt, in ulla causa, ad ferendum testimonium, cum nullus Clericorum coram seculari Iudice absque licentia sui Ordinarii, jurare possit, neque facilè cogi possunt, ut coram Ecclesiastico Iudice contra Ecclesiam suam testentur &c. Quòd si tamen veritas aliter haberi non possit, aut probetur utilitas publica talium etiam testimonium requirere, vel probetur, quòd malitiosè se, ex odio favore, aut timore &c. partis, subtrahant, cogi possunt, ad testificandum, juxta morem & consuetudinem illius Tribunalis.

TITVLVS XXII

DE FIDE INSTRUMENTORUM.

§ I.

Quid, & quotuplex sit Instrumentum.

Instrumentum, prout hîc de eo sermo est, dici potest qualibet scriptura, ad alicujus rei assertionem vel probationem facta; horum instrumentorum alia sunt publica, alia privata. Instrumentum publicum dicitur illa scriptura, quæ publicâ auctoritate sive à publica persona, qualis censetur esse Notarius, legitimè ac cum

debitis solemnitatibus confecta est, sive in iudicio sive extra iudicium; vel si à publica persona confecta non sint, quoad effectum tamen probandi publica dicuntur, uti sunt acta Iudicii Iudicis auctoritate confecta, scripturæ illæ, quæ ex Archivo publico, sive Cancellaria extrahuntur, scripturæ publico aliquo & authentico sigillo signatæ, Episcopi v. g. Principis secularis, Capituli, Civitatis, vel alterius Communitatis jus Sigilli habentis; scripturæ privatæ quidem, quæ tamen

Pinhing. Compend.

T t

inter-